

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3261/2018. (VII. 17.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.P.90.931/2015/21. sorszámú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 57.Pf.630.136/2017/3. sorszámú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.464/2017/8. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselője (dr. Kodela Viktor ügyvéd, Kodela Ügyvédi Iroda, 1121 Budapest, János Zsigmond utca 34/B) útján 2018. április 3-án nyújtotta be az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.P.90.931/2015/21. sorszámú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 57.Pf.630.136/2017/3. sorszámú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.464/2017/8. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményét képezi, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 22.M.3659/2010. ügyszámon folyamatban volt munkaügyi perben a bíróság 2012. november 19. napján kelt 37. számú ítéletével az indítványozó munkáltatóját mint az alapügy felperesét bruttó 22 809 264 forint és ezen összeg után járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2013. szeptember 24. napján kelt 59.Mf.630.239/2013/6. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az indítványozó munkáltatója a teljesítési határidőben az ítéleti marasztalás bruttó összegéből – az egyes gazdasági és pénzügyi tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvényben meghatározott – 98 % mértékű különadó címén 20 393 079 forintot, egyéb adó címén 320 000 forintot, továbbá 370 000 forint összegű járulékot fizetett meg az arra jogosult szerveknek, a marasztalás fennmaradó 1 726 185 forint nettó összegét pedig az indítványozó mint perbeli alperes részére teljesítette.
- [3] Az indítványozó 2013. december 4. napján előterjesztett kérelmére a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. január 10. napján, 0199-39.Vh.761/2013/4. számon átutalási végzést hozott, melyben a végrehajtandó követelés összegét 22 809 264 forintban határozta meg. Az indítványozó munkáltatója az átutalási végzés ellen fellebbezéssel élt, melynek nyomán eljáró Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2014. július 2. napján kelt 59.Mpkf.633.560/2014/5. számú végzésével az elsőfokú végzést hatályon kívül helyezte. Indoklásában utalt arra, hogy a végrehajtást kérő az adós részteljesítését elismerte. Az indítványozó ismételten előterjesztett, összegében módosított kérelmére a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. október 15. napján 0199-8.Vh.398/2014. számon átutalási végzést bocsátott ki 21 083 079 forint tőke, ezen összeg után járó késedelmi kamat, ügyvédi munkadíj és illeték vonatkozásában, utalva a munkaügyi perben hozott jogerős határozatra. A másodfokú bíróság a végzést 2015. április 30. napján kelt 6.Mpf.690.009/2015/3. számú határozatával helybenhagyta, majd az elsőfokú bíróság 2015. június 19. napján felhívta a felperes számlavezető bankját az átutalási végzésben foglaltak teljesítésére. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a végrehajtás elrendelésekor a bíróság a teljesítéseket nem vizsgálhatja. Mindeközben az indítványozó munkáltatója a végrehajtás megszüntetése iránt kezdeményezett pert, melyben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2015. június 30. napján kelt 8.P.89.031/2015/2-III. számú végzésével a végrehajtást felfüggesztette, de a kellő időben történt értesítés hiányában 2015. július 6. napján a számlavezető bank a felperes bankszámláját 22 207 141 forinttal terhelte meg az indítványozó számlája javára.

- [4] 1.2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2016. május 12. napján meghozott 4.P.90.931/2015/21. számú ítéletével kötelezte az indítványozót mint a jogalap nélküli gazdagodás tárgyában indult polgári per alperesét, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 22 207 141 forintot, ennek késedelmi kamatát és meghatározott perköltséget. Az elsőfokú bíróság a perben érvényesített jog szempontjából annak tulajdonított jelentőséget, hogy az inkasszó 2015. július 6-i megtörténte az alperes követelése már megszűnt-e, mivel ez esetben az inkasszó útján történő (második) teljesítés már jogalap nélkülinek minősül. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 25. § (1) bekezdés *b*) pontja és 35. § (1) bekezdése alapján az adólevonási kötelezettség a munkáltatót terhelt. A 2010. évi XC. törvény akkor hatályos 8. § (1) bekezdése és 9. § (1) bekezdése alapján az indítványozó mint az alapügy alperese különadó fizetésére volt köteles, a 9. § (2) bekezdése és (3) bekezdés *a*) pontja alapján a munkaügyi bíróság által megítélt marasztalási összeg 2 000 000 forinton felüli része – mint a munkaviszony megszűnésével összefüggésben pénzben kifizetett bevétel – különadó alapját képezte, melynek mértéke ekkor az adóalap 98%-a volt. Az alperest terhelő adó megállapítására és levonására a felperes, mint kifizető a kifizetésekor volt köteles [11. § (1) bekezdés]. A felperes tehát jogszerűen foglalt állást a különadó-fizetési kötelezettség fennállásáról és mértékéről. Ezért az ismételt teljesítés jogalap nélküli, ami az indítványozó munkáltatójának rovására történt és az indítványozó mint perbeli alperesnél beállt, így annak visszafizetésére köteles.
- [5] A Fővárosi Törvényszék 2017. április 20. napján meghozott 57.Pf.630.136/2017/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az alperesnek a per megszüntetésére irányuló indítványára kifejtette, hogy a keresetben megjelölt, érvényesíteni kívánt jog, a Ptk. 6:579. § (1) bekezdése polgári jogi jogcím, így elbírálása az általános hatáskörű bíróság elé tartozik. A Pp. 130. § (1) bekezdés *c*) pontján alapuló megszüntetési ok (a pert más hatósági eljárásnak kell megelőznie) nem alkalmazható, mert jogalap nélküli gazdagodás esetén nincs ilyen hatósági eljárást előíró rendelkezés. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az adózó és az adóhatóság között a különadó-fizetési kötelezettséggel összefüggésben nem folyt olyan eljárás, amit figyelembe vehetett volna, ezért csak azt a tényt értékelhette, hogy a felperes önkéntes teljesítésként már a végrehajtási eljárást megelőzően elszámolt a marasztalás összegével. Az indítványozó által kezdeményezett végrehajtási eljárásban az átutalási megbízás alapján beszédett összeg kétszeres fizetésnek minősül, ezzel az indítványozó mint perbeli alperes jogalap nélkül gazdagodott, így azt vissza kell térítenie.
- [6] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a 2017. október 4.-én kelt Pfv.V.21.464/2017/8. sorszámú ítéletében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Az alperesnek a per megszüntetésére irányuló kérelmeit illetően a Kúria mindenben egyetértett az első és másodfokú bíróság által kifejtett indokokkal. A Pp. 130. § (1) bekezdés *d*) pontját illetően (*res iudicata*) megállapította, hogy a munkaügyi pernek az volt a tárgya, hogy az alperest megilleti-e a munkajogi jogviszony megszűnése okán pénzbeli térítés, jelen pernek pedig az, hogy egy bírósági határozaton alapuló követelés kétszeresen érvényesíthető-e. Az ügy érdemét tekintve megállapította, hogy a felperes – az alperes által kezdeményezett végrehajtás előtt – a rá irányadó szabályok szerint – a közterhek levonása és átutalása után fennmaradó összeget az alperesnek megfizette, és ezáltal az alperesnek a felperes felé fennálló – a munkajogi jogviszonyból eredő – követelése megszűnt. Az ezt követően az alperes által érvényesített követelés már jogalap nélküli volt, ezért a felperes jogosult annak visszakövetelésére.
- [7] A Kúria megjegyezte, hogy az a jogvita, miszerint az alperest az általa megjelölt érvelés mellett nem terhelte a különadó-fizetési kötelezettség, olyan jogvita, amit az alperesnek mint adózónak kellett volna az adóhatósággal szemben lefolytatni, ennek elmulasztására jogot nem alapíthat. Abban az esetben, ha ilyen eljárást a per során az alperes kezdeményezett volna, az sem a Pp. 130. § (1) bekezdés *c*) pontjára visszavezetett megszüntetési ok lett volna, hanem az eljáró bíróságok a tárgyalás felfüggesztéséről dönthettek volna [Pp. 152. § (1) bekezdés].
- [8] 1.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában – az előzmények részletes előadását és a bírói döntések törvényességi szempontú kritikáját követően – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét állította. Álláspontja szerint a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joga három okból sérült. Egyrészt a bírói döntések elvonták az indítványozót a jelen ügy elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elől. Másrészt a bírói döntések ítélt dolgot bíráltak el ismételtelen, amikor jogalap nélküli gazdagodásnak minősítették a jogerős munkaügyi részítélet rendelkező részében foglaltaknak a bírósági végrehajtás útján történő érvényesítését. Harmadrészt az általános hatáskörű polgári bíróságok elvonták az adóhatóság hatósági jogköreit és az illetékes Fővárosi Közigazgatási és Munka-

ügyi Bíróság adóügyek elbírálására fennálló hatáskörét, amikor úgy foglaltak állást, hogy a jogerős munkaügyi részítéletben a kérelmező javára megítélt összeg különadó hatálya alá tartozik. A tulajdonhoz való jog sérelmének alátámasztása a fent kifejtett okokra utalt, illetve kiegészítette azzal, hogy annak ellenére nem jogosult a jogerős munkaügyi ítéletben a javára megítélt pénzösszegre, hogy „ezen pénzösszeg a tulajdona részét kelle- ne, hogy képezze.”

- [9] 2. Az Abtv. 56. § értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indoklással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] 2.1. Az Alkotmánybíróságnak először azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz eleget tesz-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem törvényi követelményeinek.
- [11] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme csak részben felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésben foglalt formai követelményeknek. Az indítványozó megjelölte azokat a törvényi rendelkezéseket, amelyek az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapítják [Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, Abtv. 27. §], kifejtette az indítvány benyújtásának indokait, hivatkozott az Alaptörvényben biztosított jogaira, és kifejezett kérelmet terjesztett elő a Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.P.90.931/2015/21. sorszámú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 57.Pf.630.136/2017/3. sorszámú ítélete, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.V.21.464/2017/8. sorszámú ítélete megsemmisítésére. Az indítványozó a kifogásolt ítéletekkel összefüggésben kifejtette indokait az Alaptörvény XXXVIII. cikk (1) bekezdésének vélt sérelme tekintetében, de nem tartalmaz önálló indokolást arra nézve, hogy azok miért ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével. Nem felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott formai követelménynek a beadvány, ha az a támadott bírói döntéssel lezárt eljárások leírását és pusztán a törvényességi szempontú kritikáját, valamint az indítványozó szerint az Alaptörvény ezáltal sérülni vélt szabályai idézését és a kapcsolódó alkotmánybírósági gyakorlatot tartalmazza, azok tényleges összekapcsolása nélkül.
- [12] 2.2. Az Alkotmánybíróság a formai követelményeknek való megfelelés vizsgálatát követően – az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján – az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeknek való megfelelést vizsgálta.
- [13] Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Ezen feltételek vagylagos jellegűek, ezért teljesítésüket az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [14] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza állandó gyakorlatát, mely szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt, vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor” [3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]].
- [15] Az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben megállapította, hogy az indítványozó a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való joggal összefüggésben a bírói döntések alapjául szolgáló jogszabályok téves alkalmazását kifogásolta. Az indítványozó szerint a bírói döntések egyrészt hatáskör hiányában munkajogi jogvitában döntöttek, másrészt ítélt dolgot bíráltak el ismételten. Ezzel szemben a polgári perben eljáró bíróságok a Pp. alapján megállapították a hatáskörük fennállását és a Pp. vonatkozó rendelkezéseinek alkalmazásával elutasították az indítványozónak a per megszüntetésére irányuló kérelmeit. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy az általános hatáskörű polgári bíróságok adójogi kérdésben döntöttek. Ezzel szemben a polgári bíróságok nem döntöttek az adókötelezettségről, hanem csak azt a tényt értékelték, hogy a felperes önkéntes teljesítésként már a végre-

hajtási eljárást megelőzően elszámolt a marasztalás összegével. Tehát az indítvány szakjogi szabályok alkalmazását támadta, így törvényességi és nem alkotmányossági kérdéseket vet fel, amelyek vizsgálata az Abtv. 29. §-a alapján nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.

- [16] Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt formai és az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. július 2.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/776/2018.

